

ОДЕСЬКА ЕКЛЕКТИКА. ПОЄДНАННЯ СУЧАСНОСТІ ТА ІСТОРІЇ В АРХІТЕКТУРІ МІСТА ОДЕСА

Чорна Є.Л., студ. гр. ОМ-314

Наукові керівники – Герасімова Д.Л., доцент, Сапунова М.Ю., доцент
(кафедра Образотворчого мистецтва, Одеська державна академія будівництва та архітектури)

Анотація. У цій статті розглянуто та проаналізовано інтеграцію прояву сучасності в історичній частині міста Одеси на прикладі пасажу Менделевичів, використовуючи власні фото автора. Стаття акцентує увагу на тому, як міська архітектура поєднує історичні деталі з сучасними, які привертають увагу мільйонів туристів щороку. Вивчення просторових середовищних якостей архітектури сприяє кращому розумінню міста як єдиної системи, у якій живе суспільство. Аналізуючи ці компоненти через історичні будівлі міста, архітектори мають змогу поглибити знання зодчого ремесла й надалі використовувати їх у новітніх проектах.

Міста у своїх стінах поєднують минуле й теперішнє у єдине ціле, тож однією із задач архітекторів є знаходження і збереження балансу між історичним та сучасним. Так само, як різні стилі поєднуються в унікальній еклектичності Одеси.

Одним із перетинів минулого і теперішнього є Пасаж Менделевича – незмінне місце торгівлі, у якому з кінця XIX століття і до сьогодні безперервно одні крамниці змінюються іншими, а заклади стають більш модернізованими. Авторами проекту були архітектори Лев Влодек (керівник групи) і Товій Фішель, скульптор Самуїл Мільман. Пасаж будувався в стилі необароко з елементами рококо, вражає шиком, багато декорований ліпниною і прикрашений античними статуями, що підкреслюють еклектичність споруди [1].

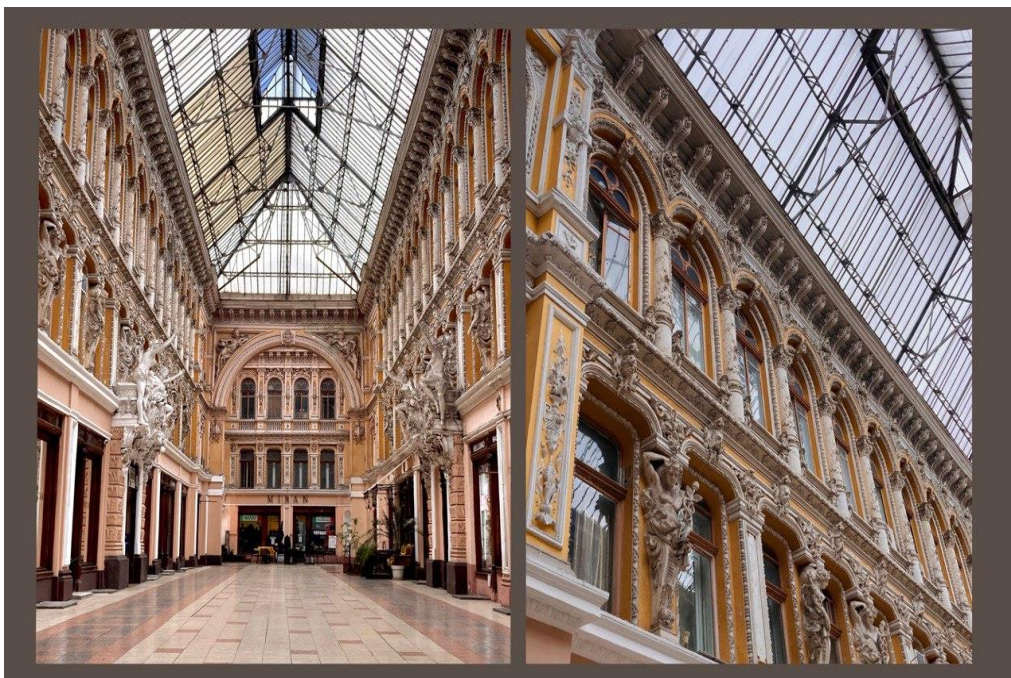

Фото 1. Пасаж Менделевича, сучасний вигляд, фото авторки

Для збереження пам'яток культурно-історичної спадщини важливо не тільки їх зберігати, але й підтримувати присутність пам'яток в контексті щоденного життя міста. З плином часу з'являється все більше ознак модернізації історичної будівлі [2]. На сьогодні у Пасажі так само досі розташовані крамниці, бари та ресторани, він є невід'ємною частиною туристичного життя міста і чудовим місцем відпочинку містян. Стрімкий розвиток туризму,

а саме гостинно-ресторанного бізнесу у приморському місті Одеса, щороку сприяє появі нових закладів, утворенню нових культурних місць. Одним із таких закладів, які сьогодні можна знайти у Пасажі, є затишний французький ресторан-бар «Pray». Та чи можна його вважати вдалим прикладом інтегрування модернізації в історичну архітектуру?

Розглянемо фасад закладу, розміщеного в історичній будівлі: зовнішнє оздоблення приміщення виконане в єдиному стилі – темне дерево, лаконічний напис на козирку, що візуально не суперечить з історичною середою навколо та не викликає візуального дисонансу, який зазвичай притаманний строкатим вивіскам. Декілька маленьких столів біля входу, вантажні диванчики та крісла, веранди нічим не огорожені та не займають великий простір у проході.

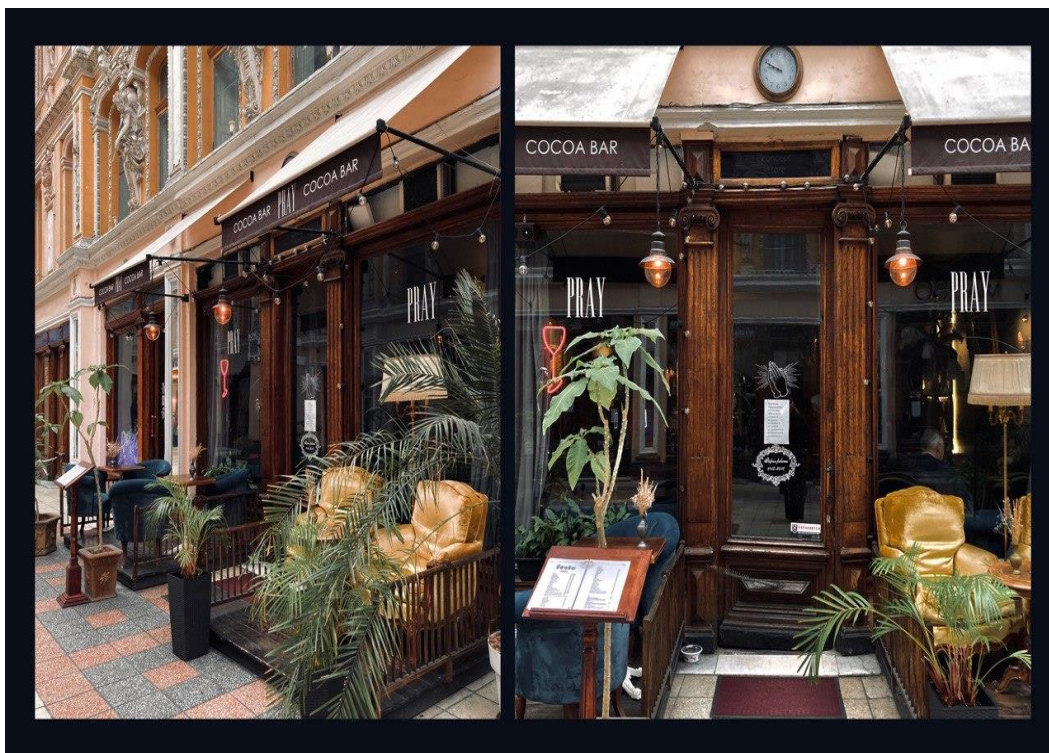

Фото 2. Фасад ресторан-бару «Pray» у Пасажі Менделевича, фото авторки

Візьмемо до уваги еkleктичний інтер'єр ресторану, який співзвучний з еkleктичним стилем історичної споруди, в якому він розміщений. Усередині закладу близько десяти посадкових місць, а світло приглушене.

В інтер'єрі власники намагалися передати дух Франції початку двадцятих, який так схожа на архітектуру Одеси часів панування історизму. Поеднавши стриману приглушену гаму кольорів з влучними акцентами та еkleктичний підхід у створенні інтер'єру в цілому, проєктувальники віддали належне історичній архітектурі, у якій народжувався сучасний ресторан. Адже Пасаж Менделевича, як вже було сказано раніше, будувався у кінці XIX – на початку XX століття, у розквіт еkleктики вітринні вікна гармонійно виглядають у пасажі, не врізаються їдким неонам в очі.

Традиція розміщувати невеликі бари та ресторанчики в історичній частині міста значно вплинула на створення колориту вулиць багатьох країн Європи. Бари вміло вписують навіть в архітектуру епохи Відродження, але оформлення таких закладів має бути відповідним.

Висновки. Еkleктика, якою наповнене місто Одеса, – це завершальний гімн академічному мистецтву архітектури. Доба розквіту еkleктики є втіленням мінливості світу і показує, що місто є живим гнучким організмом і невід'ємною частиною цього світу.

Актуалізація туристичних закладів і більш активне використання простору історичної забудови дає комплексний ефект, що підвищує важливість та актуальність пам'яток архітектури в житті міста, популяризує їх і перетворює на вагомий чинник економічного розвитку.

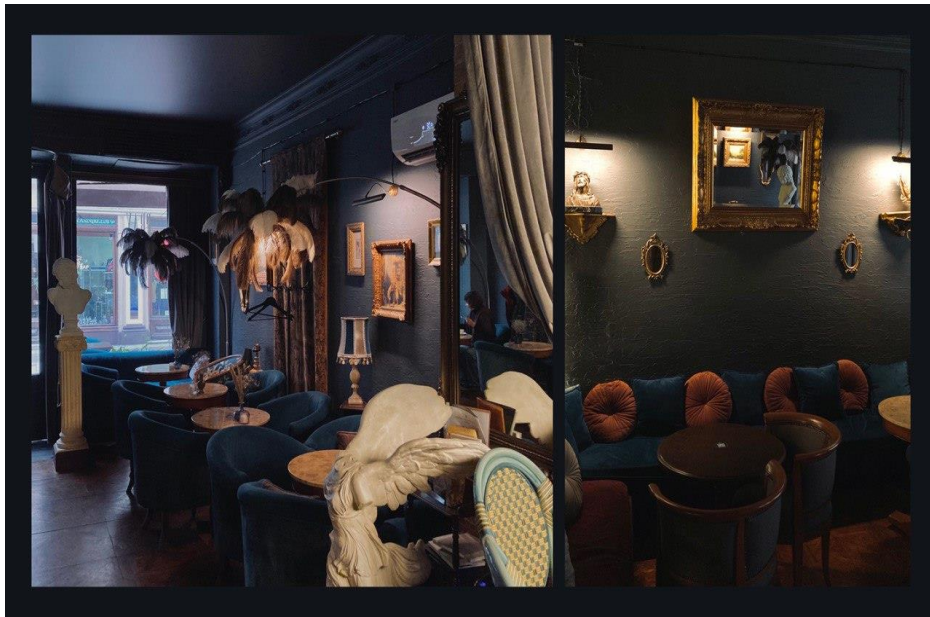

Фото 3. Інтер'єр закладу, фото авторки

Література:

1. Інтернет-портал. Пам'ятки UA [Електронний ресурс]/ Режим доступу до ресурсу: <https://zabytki.in.ua/ru/2402/otel-passazh-v-odesse>
2. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції 28-29 січня 2015 року м.Одеса: Астропринт 2015. [Електронний ресурс]/ Режим доступу до ресурсу: https://omr.gov.ua/images/File/DODATKI_2015/UNESCO/conf_materials_1.pdf

УДК 69.059

МОДЕРНІЗМ В АРХІТЕКТУРІ РАДЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ

Чуйко К.І., студ. гр. ДАС-436

Науковий керівник – Яременко І.С., канд. арх., доцент (кафедра Архітектури будівель та споруд, Одеська державна академія будівництва та архітектури)

Анотація. У статі розглянутий значущий період архітектури радянського модернізму. Розглянуте виникнення даного стилю й деякі видатні архітектурні об'єкти.

Актуальність. У двохтисячних роках терміну «радянський модернізм» не існувало і лише на початку ХХІ ст. радянська архітектура хрущовської та брежнєвської епох почала набирати популярність, особливо серед країн Заходу. Увагу до радянського модернізму почали привертати фотографи Фредерік Шобен і Ян Кемпенаерс, які у 2010-2011 роках випустили альбоми «Cosmic Communist Constructions Photographed» і «Spomenik» [4]. Створюються путівники по визначним об'єктам модернізму, пишуться багато публікацій в журналах, проводяться виставки по всьому світу. Є багато прикладів, коли іноземні режисери знімали фільми, кліпи, рекламу саме в Україні на цих об'єктах. Такий інтерес був важливим кроком до спільного визнання значимості радянської післявоєнної архітектури.

Радянський модернізм (1950-1990-х рр.) розглядається сучасними дослідниками як унікальне явище в історії світової архітектури, яка потребує глибокого аналізу і визначення шляхів щодо збереження та ревалоризації архітектурних споруд і ансамблів цього періоду.